

David en Goliat - reuzen op onze weg

(1) *'Ik ga liever als mezelf'*

'Iedereen botst in het leven af en toe op obstakels.

Innerlijke obstakels, obstakels waar je van buitenaf mee geconfronteerd wordt of obstakels op wereldniveau. Het zijn de reuzen op onze weg ...'

Zo klinkt de inleidende tekst in het boekje bij deze cyclus.

Vandaag en de komende 2 vieringen staan we bij deze reuzen stil.

We benutten het verhaal van David en Goliat hierbij als bijbels kompas.

'Zo hoog als een cederboom; tot de tanden toe gewapend en als hij liep dreunde de aarde.'

De heel uitgebreide omschrijving van Goliat zorgt ervoor dat we hem zo de berg zien afkomen. Hij boezemt angst in.

Zodra hij begint te spreken verandert dat. Het gaat om de verschijning: imposant, los van wat hij zegt.

Zelf herken ik die angst uit het eigen leven wanneer ik iets moet voorstellen aan collega's die in een leidinggevende functie staan. Zal ik de juiste dingen vertellen en op een goede manier? Wat zullen ze van mij denken?

Terwijl het natuurlijk ook maar mensen zijn. Toch voel ik me vaak klein tegenover hen. Alsof ze meer en beter zijn dan mezelf.

Hoe vaak voelen we ons niet klein door iets wat in onze ogen imposant is? Reuzen kennen we allemaal.

Zelfs *Friedl Lesage* noemde zich bij de aanvang van het theater rond de grote levensvragen 'onzeker', als ik me niet vergis.

'Saul en zijn mannen verstijfden van angst. Ook de broers van David waren doodsbenuwd.'

Angst verlamt. Angst zorgt ervoor dat onze stem hapert, ons hart tekeer gaat, onze nachtrust verstoord raakt,

Een mogelijke, menselijke reactie om ons tegen deze angst te weren kan zijn: *'Flink tekeer gaan, schreeuwen, je mannetje staan, laten zien wie je bent met macht, status of geld.'*

Dit is ook de manier waarop Saul David wil wapenen voor de strijd.

'Saul zette David een helm op zijn hoofd en trok hem een harnas aan. David deed het grote zwaard van Saul om en probeerde te lopen, maar dat ging helemaal niet, hij kon zich nauwelijks bewegen.'

Door op deze manier David te wapenen, ligt de houding van Saul niet zover af van de honende Goliat die roept: *'Oh, wat zijn jullie dapper, oh wat zijn jullie flink.'*

Hier herkennen we misschien die innerlijke stem die zegt: *'Komaan, doe niet zo flauw, wees sterk, wees geen doetje, of durf je niet?'* Een wat spottende, soms vermanende stem. Een stem die ons in opvoeding en maatschappij meegegeven wordt. We moeten alles kunnen, we moeten perfect zijn, we mogen niet "zwak" zijn, onze kwetsbare kant zeker niet tonen.

Maar dat is niet de manier van weerbaarheid die de bijbel aanreikt.

'Ik kan hierin niet gaan,' zei David.

'Ik heb zo iets niet nodig.'

'Ik ga liever als mezelf,' zei hij, 'als herder'.

Niet gepantserd, maar kwetsbaar. Niet gepantserd en juist hierdoor in staat om te bewegen, om 'op te veren met kracht': veerkrachtig dus.

Kwetsbaar en veerkrachtig. Deze twee woorden zijn zichtbaar op de pijlen hier vooraan. De pijlen wijzen in dezelfde richting; geen tegenpolen dus.

Veerkracht is een begrip dat de laatste jaren meer en meer wordt opgepikt door de psychologie en pedagogie. De titel van de campagne rond de GGZ dit jaar luidde nog: *'Samen veerkrachtig'*.

Kennen jullie ook mensen die opnieuw rechtveren, na de confrontatie met obstakels?

Geen supermensen. Wel gewone mensen die op reuzen botsen in het leven, net als iedereen. Maar op één of andere manier hebben die reuzen niet het laatste woord. Ze worden niet lamgeslagen, niet verbitterd of afgestompt. Integendeel. In elke mens zit deze kracht om te groeien doorheen moeilijke situaties.

Onderzoekers ontdekten een aantal omstandigheden/voorwaarden waarin deze veerkracht tot stand kan komen: (3V's) Verbondenheid, Vertrouwen en Vaardigheden.

Graag leg ik deze drie eigenschappen even op ons verhaal.

1. Als eerste: **Verbondenheid**

In tegenstelling tot de typering van Goliath als een imposante verschijning met alles erop en eraan, wordt David binnen zijn netwerk geportretteerd: in relatie tot zijn broers, tot zijn vader, tot God, tot Saul. En, wat misschien nog meest typerend is, David zegt over zichzelf:

'Ik ben een herder die de schapen van zijn vader hoedt.'

David is van oorsprong een herder, laat de verteller zien.

Het is in herdersonrusting dat hij bevrijder wordt.

Je kunt niet veerkrachtig zijn op je eentje. Om veerkrachtig te kunnen zijn, heb je anderen nodig.

Dit 'gedragen-zijn door anderen' zoeken mensen in de eerste plaats op de plek waar ze wonen, binnen hun gezin. Maar ook op andere plaatsen kunnen mensen voor elkaar drager zijn. Werkgevers kunnen op zoek gaan naar het beste voor hun werknemers, vrienden maken vaak het verschil bij persoonlijke crisissen.

Ook deze vierende gemeenschap wil, met vallen en opstaan, een plek zijn waar mensen met heel uiteenlopende achtergronden elkaar dragen, brood en wijn delen.

2. Naast verbondenheid is een tweede eigenschap van veerkracht: **Vertrouwen** of noem het Zingeving

Viktor Frankl beschrijft in zijn boek *'De zin van het bestaan'* zijn ervaringen in een concentratiekamp tijdens de 2^e W.O. Frankl, een psychiater, stelde vast dat het niet altijd de fysiek sterksten waren die overleefden, maar veelal zij die een zin vonden in en doorheen dit leven.

'Die Filistijn is van God los,' zei David.

Elke mens lijkt behoefte te hebben aan een zinvol antwoord op de vraag *'waarom leef ik?'*. En een mens ervaart iets als zinvol als er een diep aanvoelen is dat het leven, ondanks pijnlijke ervaringen, iets positiefs te bieden heeft.

Mensen kunnen op vele manieren zin vinden in hun leven en een relatie aangaan met deze 'zin': filosoferen en nadenken over het leven, bezig zijn met kunst, zinvol werk verrichten, schoonheid en orde scheppen, onderzoek verrichten of deugddoende relaties aangaan met anderen.

Tot Goliat zegt David: *'Jij komt tot mij met zwaard en lans en schild, ik kom tot jou met de naam van de Heer.'*

David vertrouwt op een God die niet ver en ongenaakbaar is, maar zelf naar ons toekomt.

'De God die mij redde uit de klauwen van leeuw en beer, zal mij ook redden uit de klauwen van deze Filistijn.'

'Ik wens je veel sterkte,' zei Saul, dier er niet erg in geloofde. En dat was nu net de moeilijkheid met Saul: hij geloofde eigenlijk nergens meer in.'

De rust en het zelfvertrouwen van David treffen wanneer hij vraagt of hij het gevecht met Goliat mag aangaan. Dat is toch wel knap! Dit doet me opnieuw terugdenken aan het theater rond de grote levensvragen. Meer bepaald aan wat *Maud Van Hauwaert* zei tegen *Khalid Benhadou*, namelijk dat ze soms jaloers was op zijn geloof of 'tout cours' op mensen die geloven in het algemeen.

3. Vaardigheden

Als je mensen ontmoet die veerkrachtig zijn, valt het op dat ze, naast verbondenheid en vertrouwen in het leven, ook over een aantal vaardigheden beschikken. Kleine, schitterende mogelijkheden, die hun kracht bepalen.

'David nam zijn staf, zocht vijf gladde steentjes uit de bedding van de beek, stopte ze in zijn herderstas en liep op Goliat af.'

Elke dag opnieuw sta ik in bewondering voor de kleine, schitterende mogelijkheden die kwetsbare mensen soms onverwacht opdiepen.

Ik denk aan de patiënt die een medepatiënt muziek leert spelen.

Aan het geduld en respect dat lotgenoten weten op te brengen voor elk-ander.

Aan de manier waarop mensen delen van het weinige dat ze hebben.

Geconfronteerd met de obstakels van het leven, antwoordt David:

'Ik ga liever als mezelf'. Kwetsbaar en veerkrachtig!

1. Verbonden;
2. Vertrouwend op zijn God;
3. Bewust van zijn talenten en vaardigheden.

Twee weken geleden hoorden we hoe de blinde Bartimeus Jezus 'Zoon van David' noemde. Kwetsbaar en veerkrachtig ... eeuwen later blijkt het een hardnekkig familietrekje te zijn, dat zichtbaar wordt in kruis en opstanding; in brood en wijn ...

Evelien Debaes

De Lier, 5 november 2017